

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα, 21/11/ 2019
Αριθμ. Πρωτ.: 618/261463
Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Διασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος εν όψει της ΚΑΠ 2021-2027»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 1227/11-10-2019**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Κ. Βελόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Για τη νέα Προγραμματική περίοδο 2021-2027, σε εθνικό επίπεδο, πρόκειται να καταρτιστεί ενιαίο σχέδιο Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2021-2027, που θα αφορά παρεμβάσεις άμεσων ενισχύσεων, τομεακών προγραμμάτων, καθώς επίσης και αγροτικής ανάπτυξης. Σε ενωσιακό επίπεδο, το πακέτο των Κανονισμών της ΕΕ που θα διέπουν τη χρηματοδότηση της επόμενης Προγραμματικής περιόδου, βρίσκεται στη φάση της διαπραγματεύσεως και δεν αναμένεται η υιοθέτησή του εντός του έτους 2019.

Ήδη, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) έχει προβεί σε προπαρασκευαστικές ενέργειες, όπως ημερίδες ενημέρωσης, ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση για τη νέα ΚΑΠ, ενημέρωση συλλογικών φορέων του αγροτικού τομέα, του τομέα τροφίμων και των εποπτευόμενων Οργανισμών του ΥΠΑΑΤ, καθώς επίσης και στην ανάθεση μελέτης για την υφιστάμενη κατάσταση του αγρο-διατροφικού τομέα και τις αναπτυξιακές ανάγκες που προκύπτουν από αυτόν. Στη βάση των αποτελεσμάτων της ανωτέρω μελέτης και των αναγκών που θα προκύψουν, θα σχεδιαστούν παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης από τις δυνατότητες που προσφέρει το σχέδιο Κανονισμού, οι οποίες αφενός θα βρίσκονται σε συνεργασία και συμπληρωματικότητα με τις άλλες παρεμβάσεις του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2021-2027 που θα συνταχθεί, αφετέρου θα υπάρχει συντονισμός και σαφή κριτήρια με τις παρεμβάσεις των υπόλοιπων διαρθρωτικών ευρωπαϊκών ταμείων.

Οι παρεμβάσεις της αγροτικής ανάπτυξης θα έχουν σαφή στόχο, μεταξύ άλλων, να μετριάσουν τις όποιες επιπτώσεις θα έχει η νέα ΚΑΠ στο εισόδημα των Ελλήνων αγροτών.

Αναμένοντας την υιοθέτηση των βασικών Κανονισμών αλλά και των εφαρμοστικών αυτών, το ΥΠΑΑΤ προχωράει, όπως προαναφέρθηκε, στη σύνταξη της μελέτης υφιστάμενης κατάστασης του αγρο-διατροφικού τομέα που θα κάνει σαφή τα πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες αλλά και τις απειλές που δέχεται αυτός και θα προβεί σε ιεραρχημένες ανάγκες που θα κληθεί το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ να απαντήσει μέσω των παρεμβάσεών του.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών αναγκών που θα προκύψουν, αλλά και του διαθέσιμου προϋπολογισμού για την αγροτική ανάπτυξη, διερευνάται η δυνατότητα άρσης του ορίου ηλικίας των εν δυνάμει δικαιούχων, τόσο για επενδυτικές όσο και για περιβαλλοντικές παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης.

Αναλυτικότερα, σημειώνεται ότι για την πληρέστερη ενημέρωση των αγροτών, των εμπλεκόμενων φορέων, των οργανώσεων και των Οργανισμών για την ΚΑΠ μετά το 2020, με πρωτοβουλία του ΥΠΑΑΤ έχουν πραγματοποιηθεί τα ακόλουθα:

- Ημερίδα με θέμα «Η ΚΑΠ μετά το 2020» (Αθήνα, 13/11/2017).
- Ανοικτή εκδήλωση με θέμα «Η ΚΑΠ μετά το 2020 και οι προκλήσεις της νέας εποχής», στο πλαίσιο της 27^{ης} AGROTICA (Θεσσαλονίκη, 3/2/2018).
- Σειρά συναντήσεων με συλλογικούς φορείς του αγροτικού τομέα, των τροφίμων και των εποπτευομένων Οργανισμών του ΥΠΑΑΤ (Αθήνα, ΥΠΑΑΤ, Ιούνιος και Σεπτέμβριος 2018).
- Ημερίδα με θέμα «Μια νέα γεωργία σε μια νέα εποχή: καινοτομία, γνώση και ψηφιακός μετασχηματισμός στην ΚΑΠ μετά το 2020», στο πλαίσιο της 83^{ης} ΔΕΘ (Θεσσαλονίκη, 11/9/2018).
- Εναρκτήρια ενημερωτική ημερίδα στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ 2021-2027 (Αθήνα, 7/7/2019). Στη βάση συγκεκριμένου ερωτηματολογίου, έγινε μία πρώτη καταγραφή των απόψεων φορέων που θα συμμετέχουν στην Εταιρική Σχέση, στο πλαίσιο της διαβούλευσης του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ.
- Είναι σε εξέλιξη η διαμόρφωση της Εταιρικής Σχέσης, στο πλαίσιο της οποίας θα συγκροτηθούν ομάδες στρατηγικού σχεδιασμού, προκειμένου, μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους, να κατατεθούν προτάσεις στη βάση τόσο των τριών γενικών στόχων της ΚΑΠ μετά το 2020, ήτοι: α) της προώθησης ενός έξυπνου, ανθεκτικού και διαφοροποιημένου γεωργικού τομέα που θα διασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια, β) της ενίσχυσης της περιβαλλοντικής φροντίδας και της δράσης για το κλίμα και την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της Ένωσης και γ) της ενίσχυσης του κοινωνικοοικονομικού ιστού των αγροτικών περιοχών, όσο και του οριζόντιου στόχου σχετικά με τον εκσυγχρονισμό του τομέα και την ενίσχυση και διάχυση της γνώσης, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές.
- Από τις αρχές του 2018, διαμορφώθηκε ειδικό πεδίο στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ για την ΚΑΠ μετά το 2020 (*ΚΑΠ μετά το 2020, Διαβούλευση*), όπου είναι διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο οι νομοθετικές προτάσεις της Ε. Επιτροπής για την ΚΑΠ μετά το 2020 και το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της ΕΕ, άλλα χρήσιμα κείμενα, καθώς επίσης και όλο το υλικό των διάφορων εκδηλώσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί (προγράμματα, παρουσιάσεις). Στο ίδιο πεδίο, είναι δυνατή η υποβολή απόψεων, προτάσεων και σχολίων από κάθε ενδιαφερόμενο (*Πείτε μας τη γνώμη σας*).

Στην παρούσα φάση, το ΥΠΑΑΤ θα υλοποιήσει δύο Ημερίδες προκειμένου να συνεχιστεί και να ενισχυθεί περαιτέρω η ενημέρωση του αγροτικού κόσμου για τη νέα ΚΑΠ, αλλά και να καταγραφούν οι προτάσεις και οι απόψεις του για το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ μετά το 2020. Συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο της κατάρτισης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής για την Προγραμματική περίοδο 2021-2027, προγραμματίζεται η διοργάνωση Ημερίδων Διαβούλευσης με όλους τους παραγωγικούς φορείς και

συντελεστές του πρωτογενούς τομέα, οι οποίες θα πραγματοποιούνται στις Περιφέρειες της χώρας, καθ' όλη τη διάρκεια προετοιμασίας του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ έως και την υποβολή του προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι ενημερωτικές ημερίδες στις Περιφέρειες ξεκινούν τη Δευτέρα 11 Νοεμβρίου 2019, στη Βέροια και την Τρίτη 12 Νοεμβρίου 2019, στην Κοζάνη.

Για την καλύτερη ενημέρωση των ενδιαφερομένων και την ενεργή συμμετοχή τους στις διαδικασίες διαβούλευσης έχει αναρτηθεί σχετικό Κείμενο, στο οποίο αναδεικνύονται οι νέες προκλήσεις, προτεραιότητες και αλλαγές που επιφέρουν οι προτάσεις των Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινή Αγροτική Πολιτική μετά το 2020, καθώς και σχετικό ερωτηματολόγιο στους δικτυακούς τόπους:

- του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης (<http://www.minagric.gr/index.php/el/2013-04-05-10-13-09/ministry-example/diavoylefsi-i-kap-meta-to-2020-list/9076-2021-2027>),
- του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (<http://www.agrotikianaptixi.gr/el/content/διαβούλευση-για-τη-νέα-κοινή-αγροτική-πολιτική>) και
- του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου του ΠΑΑ (<https://ead.gr/cap-2021-2027-consultation-questionnaire/>).

Όσον αφορά στον προϋπολογισμό της ΚΑΠ μετά το 2020, επισημαίνεται ότι η ΚΑΠ έχει αναγνωριστεί ως μία επιτυχημένη πολιτική της ΕΕ από το σύνολο του γεωργικού πληθυσμού της ΕΕ και των Ευρωπαίων πολιτών, καθώς συμβάλλει τόσο στην επίτευξη των στόχων της όσο και στην επίτευξη των στόχων άλλων πολιτικών της ΕΕ, όπως είναι η πολιτική συνοχής, η αναπτυξιακή πολιτική, καθώς και η περιφερειακή και περιβαλλοντική πολιτική. Η οικονομική σημαντικότητα αυτής της πολιτικής για τη χώρα μας είναι αδιαμφισβήτητη, καθώς το 49% του εισοδήματος των αγροτών της χώρας μας προέρχεται από την ΚΑΠ (περίπου 37% από τις άμεσες ενισχύσεις, 2011-2015 μέσος όρος DG Agri). Επιπρόσθετα, πρέπει να επισημανθεί ότι, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του γεωργικού τομέα στην Ελλάδα, αλλά και των ιστορικών παραγόντων, στην εν λόγω πολιτική διατηρείται υψηλό ποσοστό απορρόφησης Ευρωπαϊκών πόρων. Η ΚΑΠ αντιστοιχεί στο 52,4% των εισροών της χώρας από την ΕΕ για το σύνολο του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2014-2020, ενώ οι άμεσες ενισχύσεις (πρώτος πυλώνας της ΚΑΠ) από μόνες τους αντιστοιχούν στο 39,7% των συνολικών εισροών.

Η πρόταση της Επιτροπής, στο πλαίσιο του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027 αναφορικά με το ύψος των πόρων και την κατανομή τους, έλαβε υπόψη της τις επιπτώσεις της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και τις νέες προτεραιότητες της ΕΕ.

Επισημαίνεται ότι οι πόροι για την Κοινή Αγροτική Πολιτική μειώνονται κατά περίπου 5%.

Ειδικότερα για τα έτη 2021-2027, το ποσό για την ΚΑΠ στην ΕΕ ανέρχεται σε ύψος περίπου 364,99 δις € (286,19 δις € για τον πρώτο πυλώνα και 78,80 δις € για τον δεύτερο), ενώ στο τρέχον ΠΔΠ 2014-2020, το ποσό για την ΚΑΠ ανέρχεται σε ύψος περίπου σε 382,473 δις €. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, στο σύνολό τους οι απώλειες για την ΚΑΠ στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ αναμένεται να κυμανθούν σε τρέχουσες τιμές περίπου στο 5% και σε σταθερές τιμές περίπου στο 12%. Οι πόροι του πρώτου πυλώνα της ΚΑΠ, των άμεσων ενισχύσεων, παρουσιάζουν μικρή αύξηση σε τρέχουσες τιμές (που υπολογίζονται στο 0,5%). Στην πραγματικότητα, σε σταθερές τιμές, φαίνεται να υπάρχει μείωση περίπου στο 7%, αφού θα πρέπει να υπολογιστούν και οι επιπτώσεις του πληθωρισμού. Ο δεύτερος πυλώνας της ΚΑΠ, της αγροτικής ανάπτυξης, παρουσιάζει σημαντική μείωση σε τρέχουσες τιμές (που υπολογίζονται στο 19,3%). Σε σταθερές τιμές η μείωση ανέρχεται περίπου στο 25%, εάν

υπολογιστούν και οι επιπτώσεις του πληθωρισμού. Η μείωση των πόρων της ΚΑΠ για τον δεύτερο πυλώνα είναι ιδιαίτερα σημαντική και προτείνεται να εξισορροπιστεί μέσω αύξησης των ποσοστών συγχρηματοδότησης των Κρατών-Μελών ή με μεταφορά πόρων από τον πρώτο στον δεύτερο πυλώνα. Ωστόσο, η αύξηση αυτή θα επιβαρύνει τους εθνικούς προϋπολογισμούς, δημιουργώντας δυσκολίες στις πιο αδύναμες δημοσιονομικά χώρες, όπως η Ελλάδα, ενώ η μεταφορά πόρων από τον πρώτο πυλώνα στον δεύτερο θα μειώσει ακόμη περισσότερο τις ήδη μειωμένες άμεσες ενισχύσεις των αγροτών στη χώρα μας.

Για τη χώρα μας το ποσό για την ΚΑΠ για την περίοδο 2021-2027 ανέρχεται σε ύψος περίπου 18,263 δις € (14,256 δις € για τον πρώτο πυλώνα, 440 εκατ. € ΚΟΑ και 3,567 δις € για τον δεύτερο πυλώνα). Οι απώλειες για τη χώρα μας συνυπολογίζονται σε τρέχουσες τιμές στο 3,9% για τον πρώτο πυλώνα των άμεσων ενισχύσεων και στο 15% για τον δεύτερο πυλώνα της αγροτικής ανάπτυξης. Στο σύνολο οι απώλειες για την ΚΑΠ υπολογίζονται στο 6,33% που είναι 2% με 3% μεγαλύτερες από ό,τι για την ΚΑΠ στο σύνολο της ΕΕ (λόγω της εφαρμογής εξωτερικής σύγκλισης σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής).

Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να υποεκτιμηθεί η συνεισφορά της ΚΑΠ στο ΑΕΠ της χώρας που ανέρχεται περίπου στο 1,25% του ΑΕΠ (2018).

Αναφορικά με την υστέρηση πληρωμών εκκρεμοτήτων προηγούμενων Προγραμματικών περιόδων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας, σημειώνεται ότι, μετά την έκδοση της υπ' αριθ. 114358/14-11-2018 εγκυκλίου πληρωμής από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., η καταβολή των οικονομικών ενισχύσεων στους δικαιούχους της Προγραμματικής περιόδου 2000-2006 έχει ολοκληρωθεί για τους παραγωγούς που οι φάκελοί τους έχουν σταλεί από τους φορείς υλοποίησης στον Οργανισμό.

Για την Προγραμματική περίοδο 2007-2013, υπήρξαν καθυστερήσεις στην έναρξη καταβολής των οικονομικών ενισχύσεων στους δικαιούχους των αγροπεριβαλλοντικών Μέτρων για τα πρώτα έτη δεσμεύσεων που οφείλονταν σε καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσης αποφάσεων ένταξης. Για τα τελευταία δύο έτη δεσμεύσεων η κατάσταση είχε εξομαλυνθεί και οι πληρωμές γίνονταν στη λήξη του έτους δέσμευσης. Οι πληρωμές της προαναφερθείσας Προγραμματικής περιόδου έχουν ολοκληρωθεί και τυχούσες μικροεκκρεμότητες προγραμματίζεται να πληρωθούν μέχρι το τέλος του έτους 2019.

Για τις προσκλήσεις της Προγραμματικής περιόδου 2014-2020 δεν υφίστανται ανάλογες καθυστερήσεις, διότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2393/2017, από το έτος αιτήσεων 2019 και μετά η καταβολή των οικονομικών ενισχύσεων στους δικαιούχους πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους, δίνοντας ένα μικρό ποσοστό παρέκκλισης για την πληρωμή ενισχύσεων μέχρι το τέλος του επόμενου έτους. Ο Οργανισμός, υλοποιώντας την απαίτηση του εν λόγω Κανονισμού, ξεκίνησε αυτήν τη διαδικασία ήδη από τις αιτήσεις πληρωμής του έτους 2017, καταβάλλοντας στους δικαιούχους προκαταβολή τον μήνα Νοέμβριο του ιδίου έτους και την πρώτη εκκαθάριση έως τον μήνα Ιούλιο του έτους 2018. Για το έτος αιτήσεων πληρωμής 2019 ο Οργανισμός θα βρίσκεται σε πλήρη συμμόρφωση με το χρονοδιάγραμμα που ορίζει ο εν λόγω Κανονισμός.

Η πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη περί χρήσεως ταμειακών διευκολύνσεων στις περιπτώσεις καθυστερήσεων πληρωμών δεν δύναται να εφαρμοστεί, δεδομένου ότι η ενέργεια αυτή αποτελεί ευθεία παραβίαση των άρθρων 107-109 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και αθέμιτου ανταγωνισμού και θέτει σε κίνδυνο την καταβολή των κοινοτικών ενισχύσεων από τον ενωσιακό προϋπολογισμό. Ο

τρόπος αυτός χορήγησης ενισχύσεων έχει επιφέρει κατά το παρελθόν μεγάλες δημοσιονομικές επιβαρύνσεις στον κρατικό προϋπολογισμό και για τον λόγο αυτόν ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ουδέποτε προέβη στην καταβολή ενισχύσεων με ταμειακή διευκόλυνση.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Κ. Βελόπουλο